

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
EGÉSZ ÉVRE 16.- K | FÉL ÉVRE - K
NEGYED ÉVRE 4.- K

FŐSZERKESZ
DR. BISCHITZ RÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108-00.
MINDETÉSEK (M.M. SZÁMÁRRA) DOLJASZÁS SZERINT.

Az élet forrása.

Irta: *Bányay Béla dr.*

Az élet forrása: a szén és a vas. Paradoxonnak tetszik, de soha véresebb igazságnak nem bizonyult, mint ebben a háboruban. A Tüzföld lakói vagy a polynéziát szigetlakók mindkettő nélkül megtudnak lenni. Persze, az ő kezdődleges, ugyszólván kökorszakbeli életmódjukhoz nem kell se szén, se vas. De az a nép, amely egyszer a kultúra **batármezgyődjére** érkezett, szén és vas nélkül föbbé nem boldogulhat, nem fejlődhetik és mint nemzet léleketet sem vehet. Mi lett volna nem is Németországgal vagy valúnk, ha nincs szénünk, vasunk? Csak Georg Lloyd agítatóos beszédoiro utalok felfogásom igazolásánál, aki kérvény-kérte és könyörögte Nagybritannia munkásladaitól a „**umicidöl, mucidöl!**” Már pedig ezt anélkül, hogy vasat ne termeljünk, anélkül, hogy a gyári kazánokat ne fűtsük, elérni nem lehet. És mi lenne a kórházaknak téli fűtésével, a bérpaloták, iskolák, hivatalok fűtésével, mi lenne a legkülönbözőbb szükségleti cikkeket előállító gyárak üzemével, ha nem lenne szén? Hogyan ruházódnaunk, hogy látná el ki-ki költöességét a szén nélkül? Hogy állítódnaék elő az a rengeteg műszer, iparcikk, ha nem lenne vas? Oly elementáris igazság az, hogy szén és vas nélkül nincs élet, hogy bizonygatni felesleges.

A közgazdasági élet, amely a tények száraz igazságain épül fel, a szénnek és a vasnak minden országban megadta a maga fontosságát s fontosságához mért helyet. Nátunk a bányáipar nem örend annak a jelentőségnek, amely jelentősége „tényleg” megvan, azonban az emberek köztudatában ez még nem alakult ki. A parlamentben egy képviselője ül, egyesületének pedig semmi szava. Semmi tekintélye a bányáiparnak (amelybe a kohászat önként beleértődik), sem a bányászoknak és kohászoknak, sem pedig a bányászat kereskedelmi képviselőinek s legkevésbé az iparjog hivatott szószóloinak. Hogy ez másképp legyen a jövőben, ezért küzd a *Bánya*.

És e pontnál a *Bánya* rámutat arra, hogy Németországban milyen volt a szén és a vas produkciója az 1914. és 1915. háborus esztendőben. Míg 1914-ből öt hónap esik a háborura, az 1915. év teljesen háboruban telt el. Ezzel szemben az 1913. év teljesen békés év volt. Ebben a békés évben, 1913-ban 191 millió tonna szénét termelt Németország. (Ezzel szemben mi

90 millió métermázsát termeltünk). A németok biztosra vették, hogy 1914-ben el fogják érni a 200 millió tonna termelést, de korostülhuzta számításukat a háboru kitörése s az az öt háborus hónap, augusztus—decemberig, 30 millióval vetette vissza a német széntermelést. Az 1915. év folyamán még további 15 millió tonnával ment vissza a német széntermelés.

Maga a barnaszén-termelés nem is csökkent, maradt 27 millió tonna (málok 83 millió ip), ellenben a kőszéntermelés óriási mértékben, s kokszi kisbáb mérvben csökkent. Mi ebből azt a következtetést vonjuk le, hogy nem is annyira a Németbirodalom általános gazdasági produkciója csökkent, hanem csak a szén kivitele.

Németország kolosszális ipari fejlettségét vastornelése is igazolja. 1915-ben majdnem 12 millió tonna nyersvasat produkált, az 1914. évi 14,1 millióval szemben. Ezzel szemben mi összesen 5 millió métermázsát produkáltunk, bár igaz, hogy kibányásztunk 18 millió tonna szénat vasórnét, amiből jelentékeny mennyiséget felföldgaztalamul hivittel.

A német ipar azonban hazafias is volt. Emlékszunk arra, amikor a német acélszindikátus azt a határozott kijelentést tette, hogy: „Hazafias érdekekből visszatasít minden oly kísérletet, amely német gyártmányoknak „gyanus helyre” való kivitelére irányul. Tornészetesen ez az ellenséges külföldre vonatkozott. A semlegesek valódi szükségletét azonban kielégítette, és vigyázott arra, hogy német gyártmányok ne erősítsék a háboru miatt az ellenséget.

A háboru kitörése rendkívüli forgalmi nehézségeket okozott. Ezt illusztrálja legjobban az, hogy 1914 júliusában félmillió tonnát telt ki a német acélipar kivitele és augusztusban az a szám egyszerre 95 ezer tonnára csökkent. Hogy a munkálatszáj jelentékeny esökkenése ellenére is mily szívósságot mutat a német ipar, bizonyítja az, hogy 1915-ben wejdnem minden hónapban 300—350 ezer tonna a német acél-kivitel. A német szállítási feltételekben világosan benne van, hogy háboruban szállítási közteljesztség nem teljesítendő s az egész háboru alatt mégse élt ezzel a joggal a német ipar: a vállalt megbízásokat a megállapított áron és feltételek alatt le is szállította s nem csavarta fel az árat, jóllehet, az önköltségek jelentékenyen emelkedtek.

Nem kell azonban azt hinnünk, hogy a német acélipar a háboru következtében talán kiviteli emel-

kedést ért el. Ellenkezőleg, majdnem felére redukálódott. Míg 1913., 1914. évben 6 millió tonnán felül volt a kivitel, az 1914/15. évben 3 és 1/2 millió tonna volt (nyersacósúlyban), ami közel 48% os csökkenést jelent.

Aki ezeket a számokat olvassa, az nem tudhat mást, hogy Németország csakugyan él, mert dolgozik. Ha szombaton és vasárnap csükkent is a termelése és kivitele, ez az ellenséges országokra vezethető vissza, hiszen 1915 májusig, amíg Oroszország nem fordult ellenünk, kedvezőbbek voltak a kiviteli számarányok. Oroszország ugyanis azóta el angol szénrel és vasal. Aki ezt az életet, azt a hatalmas ipari fejlettséget látja és átérzi, az tudja csak igazán, hogy Németországnak győznie kell, mert bővebben van kifogyhatatlanul nála az, ami az élet forrása: a szén és a vas.

HAZAI HIREK.

Vajda Henrik halála. Mint értesülünk, Vajda Henrik ügyvédnek, a Kaiser Ferdinánd Nobilem bányának felügyelője, 54 éves korában Bécsben meghalt. Magyar származásu ember volt, de mindig osztrák bányák szolgálatában állott.

A földgáz-tárgyalás immár véget ért a képviselőházban, most már csak a főrendiház tudomásulvétele van hátra, ami igazán csak formáltság és megkezdési levetékeségét a Deutsche Bank. Nincs kétség aziránt, hogy pénzforgalmat jelent hazánkban ennek az intézetnek idejötte. Mint a Deutsche Bank igazgatója, Stauss Emil György mondta, a földgáz hasznosítása jelentékenyen tényező a kettős Monarchia és Németország gazdasági közlekedése tekintetében. A legjobb benyomást tette az a kijelentése, hogy a közlekedési mértékét Magyarország maga határozza meg. S mivel?

Budapestre való jövetelének okulás a földgázszervezés parlamenti tárgyalását jelfüti meg. Mint említett, egyik erdélyi utazása alkalmával birták fel magyar részről a figyelmét az erdélyi gázmezőkre. Erre a múlt esztendő májusában megkezdte a tárgyalást a magyar kormánnyal, mit két hónap alatt eredményesen be is fejezték. A képviselőház üléseivel kapcsolatban újabb tárgyalás vált szükségessé, mert ellenzéki oldalról azt állították, hogy a földgázszervezésben megjelölt maximális ár lenne az az egyesség, melynek ellenében a fogyasztónak a gáz szolgáltatni fogjuk. Az újabb tárgyalások folyamán egykeztem eloszlatni ezt a tévedést, hiszen magától érteendő, hogy az az árhatár nem jelenti azt, hogy tényleg követelni is fogjuk. Saját érdekünkben szükséges, hogy lehetősen olcsó árat szabjunk és versenyezni tudjunk más erőforrások, tehát a szénrel, villamosággal, gázzal, fával stb. Igaz örömmel állapítottam meg, hogy itt mindenhol szívesen veszik, hogy a német tőke Magyarországon érdekeltiséget vállal és elhelyezkedés keres, továbbá, hogy a német tőrelőt Erdély gazdasági fejlődését várják. Egyébként bizonyosra vehető, hogy a háboru befejeztével az angol tőke ismét érdeklődni fog az itteni földgáz hasznosításá iránt.

Az Erdélyben létesítendő iparrávilatok életre bírása a későbbi idő problémája. Alólott a magyar kormánnyal szerződést kötöttünk volna, természetesen számításoknál feltűnik a jövedelmezőség tekintetében és főleg abban az irányban, hogy elégséges fogyasztó állna-e ma rendelkezésre. Megállapítottuk, hogy iparrávilatokból eredő haszon nélkül is boldogulhatnánk, de feltett szándékunk, hogy ipari vállalkozások létesítésével fogjuk a nagyobb méretű fogyasztást biztosítani. A képviselőház tárgyalása és jóváhagyása után a földgázszervezés megkezdése kerül sorra. E

iranzakcióban az összes magyar nagybankok megeztott kvótával fognak részesedni, ezenfelül német és osztrák bankok, továbbá svájci pénzintézetek és konzorciumok bevonásáraól folyik a tárgyalás. A társaság formális megalkulásaával a munkát rögtön megkezdjük.

A szemléci helyzete. Németországban a február 1-én érvénybe lépett új határozatok szerint Hollandia és Svájc felé az illető államok valutája szerint igazodók a szállítás. Igen érdekes, hogy a kiviteli engedélyt attól teszi függővé, hogy a szénszállítás kifizet szerződést bemutatassék az Essenben létesített szénkiviteli központnak, amely egyszerűsöd köztelni kell magát az exportőrnek, hogy az eladási összegeket a Reichsbank útján fogja befolyósítani. Németországban különösen a rájavesztésűli medencében már foglalkoznak a március 1-én életbe léptető új árrakkal. Berlinből írja levelezőnk, hogy áremelésre nincs kilátás. A koksznál egy márká áremelés lesz tonnáként. A Ruhr vidékéről azt jelenti ugyanez a tudósítónk, hogy a napiermóls ott huszozet tonnával emelkedett. Hogy még nagyobb mértékben nem emelkedett a termelés, annak oka a forgalmi nehézségek voltak s amíg Németország 20 ill-lerrel drágítja a szén árát, addig a német bányá- iparban állag megmaradnak az árak, noha az összes nyersanyagok ára s a termelési költség jelentékenyen nő s általános a panasz a bányafa hiánya miatt. A bányafakiviteli tilalom meglopote a német bányászati köröket, azonban az árak emelésére még mindig nem gondolkodnak.

Az iparsó ár A pénzügyminiszter most hirdette ki iparsó 1916. évi árát, mely már több, mint 10 év óta azonos és a többet alatt is változatlan maradt. Eszerint a tiszta iparsó ára 100 q aluli mennyiségben 4-ánként 257 korona, a tisztátalan iparsó pedig 217 korona. 100 q vagy vevő- felüli mennyiségnél az ár 4-ánként a tiszta iparsóval korona, a tisztátalan iparsóval 190 kor. E az ár iparsó- nak a vezérigényesség szigetkamarai és marosújvári dea- torfók telepein való átvétele esetére bir érvényű. Sziget- kamarai azonban a főntiekben megállapított árkakhoz még a bányabehelyekről való szállítással járó díj fejében 4-ánként 18 ill-ler hozzászámítandó. Az iparsóknak az ország egyéb helyein való átvétele esetére az itt megállapított árak a szigetkamarai, illetőleg a marosújvári denaturált telepe- lől vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

A részgálic hiányon igen ügyesen segített, mint erről: zágrábi tudósítónk értesít — az ottani mezőgazdasági egyesület, Horvát-Szlavonország rész- gálic szükségletének fedezése végett kiküldték az észéki gazdasági egyesület igazgatóját.

Dániában, Svédországban és Kopenhágában kö- röztek le ügyelet, 34 vasuti kocsi kétkő szállítására, amelyből 19 kocsi a zágrábi, 16 vasuti kocsi az észéki gazdasági egyesületnek jut. Az összes költsé- gek beszámításával egy vasuti kocsi részgálic 65.000 koronába kerül, a lekötött üzlet tehát keres össze- ben 2.275.000 koronát tesz, ezen országok bortermelő közönségének nem lesz tehát gondja részgálicra, az egyedüli szerez, amely biztosítja a szőlők hozamát.

A porosz bányakínestár előirányzata. A porosz bányá- korb- és só igazgatás 368 millió márká bevételt s 313 millió márká kiadást előirányoz, amiből nyilvánvaló, hogy a porosz bányakínestár csekély 63 millió márká hasznot hoz. Ha azonban nagyon rugorozusok akartuk lenni, akkor ezen haszonból 15 millió kamatozásra leirhatunk. A rendkívüli kiadások levonása után 26 millió márká, mint számadási üzem felesleg mutatkozik és az igazgatási költségek levonása után tisztán 20 millió

márka marad a tavalyi 16 millióval szemben, mint tiszta nyereség. Uol vannak ezzel szemben a mi kincstári üzemünk? A bevételnek szerint osztályozva az egyes tiszteket, a következő érdekes számok mutatják a porosz bányakincstár briliáns helyzetét:

Köszén, kokszt. stb.	284 millió
Barnaszén	1
Ércbányászat	12
Kőbányászat	1
Borosztány	3
Vaskohászat	
Ólom- és ércbányák	
Sóbányászat	
Egyéb jüvedelmek	

A magyar ötömárgyár, amely alatt alakult a napokban tartotta IV. század egyelőre nem mutatta ki nyereséget és végső számbaját s egész aktivitást kb. 700.000 K-ra vezet, szemben mintegy 600.000 K-t vesznek ki kártételzet összeggel.

Közpülések. A *Salgótarján* Köszén *nyár R-T* február 19-én tartja 48. évi rendes Közgyűlést, amelynek főtárgya a zárszámadások előterjesztése és határozat a tiszta nyereség hova fordítása iránt. Ugyanekkor tartja közgyűlést az *Esztergom—Szászvári Köszénbánya R.-T.* ugyanezen napirenddel.

Kenyeret a bányamunkásoknak. Bizonyára legnehezebb munkát a bányamunkás végezi az összes munkások között. A bányák eddig is iparkodtak munkásaik jólétére gondoskodni és élelmet-tájak útján nem kis nehézséggel élelmeztek eddig is munkásaikat. A jelenlegi háborus viszonyok között kétszeresen nehezen ment ez s különösen most, amikor a kenyérgyárrendszer az adagokat megszorította, lett aktuális ez a kérdés. A Magyar Bányá- és Kohóvállalatok Egyesületének Chorin Ferenc dr. elnökségével tartott ülésen a bányá- és kohómunkások kenyérellátásának kérdésével foglalkoztak. A vállalatok újabb kenyérliszt helyett kizáróan főző- és finom lisztaliszttal kapnak. A napi és fejenkénti 400 gramot is keveslik a bányák. Elhatározták, hogy az egyesület testületileg tiszteleg a miniszterelnöknel, hogy a kormány sürgős és energikus intézkedését kérje.

Az ötömlap január hó utolsó részében szintén emelkedő irányzatot mutatott. A közönséges nyersplé 165 márkával emelkedett tonnáinként, miként ezt annak idején, decemberben jelentettük. Ugy értesülünk, hogy az emelés újabb tonnáinként 10 márká lesz, vagyis 165 márká. A finom pléhárak piaca változat

lanul szálland, mert a gyárak oly erősen vannak foglalkoztatva, hogy 10—12 hétnél előbb nem kötelezik magukat szállításra. Annál kevésbbé, mert mostanában erősen korlátozva vannak az üzemek. Vétoyabb pléhokban valóságos hiány van, ami persze az árakban mutatja visszahatását, úgy hogy decemberben 190—195 márká volt az ára, de most 210—215 márká.

Tros a chamotte-kivétel. Most értesülünk, hogy osztrák kormány kivételt államat engedett el a Kővutalványanyagok asbest és asbest-ment. asbest-pala kivételével. Mit, gránitból való olvasztó-égetőrepet is, kaolin, szalgöld, chamotte, magnezit, nyers vagy vörösvas-oxid, chamotte-tégla és egyéb fűrész tégla muszáj cikk.

Újra üzembe helyezett belga vasművek. Brüsszellel írja levelezéket, hogy a Charleroi kerületben több vasut újra megkezdte működését, ami a belga vasművek helyezésére látható javulást hozott. Belgiumban azt beszélik, hogy a német főkovárnagy beható tanulmányozásokat folytat más üzemek új életre kelése iránt is.

Ezüst és ólom Csehországban. Prágából jelentik lapunknak ottani levelezéket, hogy északnyugati Csehországban feltűnést keltő kutatás folyik ezüst- és ólomércekre. Az előfordulás Kránsdorf, Klustengrab, Reisenburg és Ossegé közelében van és úgy hírlik, hogy a termelés aránylag nagyon csekély költséggel fog járni.

Nagy petróleumárak Franciaországban. Brüsszellel jelentik lapunknak, hogy Franciaországban olyan magasra szökött a petróleumárak, amikre nem lehetett volna példa akkor, ha a válságtervek nyitva állának. Azon cikkek között, amelyek felületlen ártárgyalást értek el, van a petróleum, amelynek beáramlása Francia ország mindig erősen volt csökkenve. A petróleum szabályozás magán 5 centus-szal emelte petróleum árának, hogy az alapárak ne volnának jelleve. A petróleumtisztító a tartós áremelkedés-eket nemcsak ártáral és a folyton emelkedő fuvaradagot indokolják. A francia kormány nem ment bele egyszerűen az árak emelésébe, hanem előzőleg tanulmányoztatni helyeztet.

A petróleumipiacnak helyzete. Mint értesülünk, a német biradalmi nyersolajvadászat nagy tevékenységet folyik. Witze területén 50—180 méterig, vagyis a felső rétegekből nehéz, 3—400 méterrel eleben könnyű olajokat hoznak felszínre. A nehéz olajokból körülbelül 67% könnyű olajat, 30% vulkan-olajat ad, 3% azonban észlak. — Németországban állítólag sikerült mesterséges uton előállítani ásványolajat. A román petróleumipacot fröves ez írtak. Maga a Steaua Romana nyolcszáz tonna olajat küldött fel a Dunán. Ha tovább így tart ez az emelés, rendkívül kedvezően fog hatni a román petróleum kivételre. — Mexikóban egy új petróleumváltat alakult „Oficina Técnica Petrolera

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. TELEFON: 40-11, 40-12, 40-13, 40-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösrézhuvalok, okonitvezetékek, ●●●●●●●●●● szerelvények stb. ●●●●●●●●●●

Mexicana F. A.* Ennek a vállalatnak jogászai osztálya, amely a jogerővel fogja ellátni, a szerződéseket fogja megkötni, a furásokra, szállítókra lesz egy mérnök-osztálya, amely a petróleum-termelés egész műszaki részét fogja végezni, egy geológiai osztálya, amely Mexikó egész területén járhol mutatókó petróleum-forrásokat fogja kikutatni. — A nyorsolajtermelés Boryslavban és Tustanoviban hónaponta 200—220 ciziorára becsülhető.

Németek bányavásárlása. Dévai tudósítónk távirata szerint Déván a múlt napokban német geológusok jártak a Brotuna-Steja melletti kőszénbányák, a Karmazines és Vika melletti vasérc és a Csunguluj melletti Alumhányak megvásárlása ügyében. Hunyadmegyében azt hiszik, hogy a németek ezeket a bányákat biztosan megvásárolják, mert állítólag a szakértői vélemények kedvezők.

Az ipari felkészítések rekvirálása. A kereskedelemügyi miniszter a Magyar Mérnök- és Építész-Egyletnek, valamint a Magyar Elektrotechnikai Egyesületnek leiratot intézett, amelyben az egyesületi tagok szakképzés alkalmatlanságára kérte fel, amelynek hivatása lesz, hogy az összes ipartelepeket felvilágosítsa, megállapítsa, hogy felforróztatási felszerelésre ama fémrészek, amelyeknek anyaga a hadviselés céljaira elsősorban szükséges, nélkülözhetők és más fémekkel helyettesíthetőek-e és ha igen, részben-e vagy teljesen. A bizottság részéről pótolható fémfegyvereknek nyilvánított felszerelési tárgyak és anyagok a hadviselés céljaira igénybe fognak vétetni, s ezek pótlására a bizottság részéről megállapítandó pótló-anyagok fognak felhasználítani. A bizottság figyelmét különösen a motorok és elektromos telepek nélkülözhető fémanyagainak megállapítására fogja fordítani.

Az amerikai vasiparban eddig ismeretlen keménységű acélakat is, amit azok a szabványos nagyságú szállítók okoztak, melyet az entente-államok megrendelési felhívás szállítottak át az Océanón. Az U. S. Steel Corp. egyik vezetője, F. H. Gary nyilatkozik legújabbán az amerikai vasipar helyzetéről s mivel az amerikaiak egészen fantasztikus reményeket kezdtek már táplálni a háború után kibővített presztizsük körül is, Gary siet a túljáratott optimizmusát kissé lefaragni. Ő kijelenti, hogy a tényleges nagy prosperitás az európai háború következménye, egy külső behatás tehát s e háború befejezésének nem szabad kétségeltlenül találnia az amerikaiakat. A háború után biztosan nagy lesz a munkásszám a visszavándorlás folytán és különösen a munícionszükséglet felhajtott munkabérek miatt fogja az egész munkásszám a magas munkabéreket követelni. Az összes jelentések meggyőznek abban, hogy az acéltörés 1/4 évi kimutatásai a piac pompás helyzetét festi. Az 1915. évi 4. negyed az előző évoegyeddél szemben 51 millió dollárt ért el, ami az 1914. évi utolsó negyeddel szemben kerek 40 millió dollárral való emelkedést jelent. A tiszta nyereség a leírások, tartalékok és az újabb berendezések eszközösen kívül nem kevesebb, mint 40 millió dollárt jelentenek, ami 1914 hasonló negyedében csak 8 millió dollár volt.

Magyar acéltartályok. Az osztrák és magyar acéltartályokat készítő üzemek a géztartályok árait annyira felemelték, hogy dacára a métermázsánki 20 koronás vámnak, most már könnyen lehet azokat Németországból behozni. Az ammoniák- és oxigéniparban máris nagymennyiségű tartályt rendeltek Németországban, amelyek a magas márkázású, vasm- és foverrdi ócsára, lényegesen olcsóbbak, mint a Mannesman-félek, vagy amelyeket a m. kir. állami vasgyárak zolyombrezói telepe készít.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Ölfabrik M. Eifer. Die Firma Ölfabrik M. Eifer wurde mit 1. Januar 1916 mit einem Stammkapital von 500.000 Kronen in eine Gesellschaft m. b. H. umgewandelt. Als Geschäftsführer wurden die Herren Moriz und Anton Eifer bestellt; die Herren Hermann Goldtanz, Oberbuchhalter, sowie Emil Wolfer, Bureauchef, wurde Prokura erteilt. Gegenstand des Unternehmens bildet die Fortführung der Wien, XI. Bezirk, befindlichen Ölfabrik.

Vom Blechmarkt berichtet man uns: „Die Erhöhung der Halbzeugpreise wird auch am Blechmarkt neue Hinaufsetzungen der Notierungen hervorufen. Zurzeit kosten gewöhnliche Grobbleche entsprechend der bei der im Dezember erfolgten Begründung der Vereinigung vorgenommenen Erhöhung um M 5 per Tonne M 155, der neue Aufschlag wird sich im Lahmen von etwa M 10 per Tonne bewegen, vielleicht sogar noch etwas darüber hinausgehen. Für Feinbleche bleibt die Lage ausserordentlich fest, die Werke sind bis zum Schluss des Quartals und auch noch darüber hinaus derart stark besetzt, dass Lieferfristen von 10—12 Wochen verlangt werden. Da die Leistungsfähigkeit der Werke beschränkt ist, besteht in einigen Sorten, namentlich in dünnen Blechen, direkter Mangel, der sich auch in den Preisen geltend macht. Während im Dezember reguläre Handelsmarken noch zu M 190—195 abgeschlossen worden sind, fordern die Werke heute M 210—215.“

Neue Erfindungen in Rumänien. In Balcoi, zwischen Campina und Ploesti, schlug nach einer Bukarester Meldung der Frankfurter Zeitung die Steaua Romana eine ungewöhnlich ertragreiche Fontäne an. Diese Fontäne bereits am ersten Tag 400 Waggons, und hat sich der Anfluss noch um die Hälfte gesteigert. Arbeiter und Pumpen sind zur Stelle, um die Ölmenge, die bis nach Ploesti fließt, aufzufangen. Diese neue Gellinie wurde von dem Wunschleitungsingenieur Schermuly in Frankfurt a. M. angegeben. (Herr Schermuly hat nach seiner eigenen Angabe die Linie im Auftrag des Geologischen Instituts in Bukarest festgelegt, sodass dieses Ergebnis wohl eine Prüfung verdient.) (J. Red.)

KRAYER FELE

ROZSDAVEDŐ

HIDFESTÉK.

KRAYER E. ÉS TÁRSA
CSAG, ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÁSOK
FESTÉK-HENCÉ-LEIG-GYÁR
BUDAPESTURVATER FESZTŐMŰRŐI

VI., Váci-ut 31.

BAKANCS

erős tehénbőrből, szegecsett és varrott talppal, garantált papírmentes, **hadifogoly munkásoknak** előnyös áron. Még nem felelőt megtekintés után bérmentes visszaveszek. ☎ TELEFON 16 34. ☎

SCHÖNFELD, Budapest VI., Vilmos császár-ut 43